

Dosarul nr.3ra-990/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: M.Gandrabur)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Minciuna, I.Muruianu, E.Palanciuc)

ÎN C H E I E R E

20 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componentă:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Vicol, reprezentată de avocatul Rodica Șpac împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil, obligarea stabilirii și achitării indemnizației pentru creșterea copilului,

împotriva deciziei din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, împotriva hotărârii din 02 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 30 august 2019, prin intermediul oficiului poștal, Lilia Vicol, reprezentată de avocatul Rodica Șpac, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil, obligarea stabilirii și achitării indemnizației pentru creșterea copilului.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat, că este soția lui Petru Vicol, care a activat în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, în perioada 30 martie 2005 până la 12 august 2011 și de la 26 iunie 2018 până în prezent, este funcționar public cu statut special, deținând funcția de subofițer șofer al Batalionului special de escortă și pază a Direcției de Poliție a mun. Chișinău.

Reclamanta a relevat că din căsătorie, la data xxxxx, s-a născut copilul xxxxx, la rubrica tată fiind indicat Petru Vicol. Iar, din ziua nașterii copilului și până în prezent, nu a fost angajată în câmpul muncii, aflându-se la întreținerea exclusivă a soțului său și nu dispune de venituri, care i-ar asigura creșterea și educarea copilului.

Reclamanta a menționat, că în temeiul prevederilor Legii nr.288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne și a Legii nr. 289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, s-a adresat Casei

Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani cu o cerere, prin care a solicitat calcularea și achitarea indemnizației pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, în cuantum de 30 % din salariul soțului Petru Vicol. Însă, prin decizia din 22 mai 2019, i s-a refuzat stabilirea indemnizației de maternitate pe motiv că Petru Vicol nu întrunește stagiul de cotizare.

Reclamanta a comunicat că la data de 21 iunie 2019 s-a adresat cu cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale, însă prin răspunsul nr.S-1542/19; V-1498/19 din 29 iulie 2019, cererea prealabilă i-a fost respinsă.

Reclamanta consideră răspunsul menționat neîntemeiat, deoarece conform art. 40 alineatele 6) și 7) al Legii nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, concediul de maternitate și concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, inclusiv al soției funcționarului public cu statut special, aflată la întreținerea acestuia, concediul pentru îngrijirea copilului bolnav în vârstă de până la 10 ani și concediul pentru îngrijirea copilului în vârstă de până la 18 ani, care suferă de o maladie oncologică, sau care are o dezabilitate pentru afecțiuni intercurente, se acordă funcționarilor publici cu statut special conform dispozițiilor generale.

Baza de calcul și cuantumul indemnizațiilor acordate pentru concediile prevăzute la alin. (6) se stabilesc în modul prevăzut de Legea nr. 289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, în modul similar cu ale persoanelor asigurate.

Conform art. 6 alin. (2) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, asigurații care au un stagiul total de cotizare de până la 3 ani, beneficiază de dreptul la prestații de asigurări sociale, dacă confirmă un stagiul de cotizare de cel puțin 9 luni în ultimele 24 de luni premergătoare datei producerii riscului asigurat sau datei nașterii copilului în cazul riscului asigurat de creștere a copilului.

Reclamanta a invocat că potrivit certificatului nr.152 din 30 mai 2019, eliberat de către Direcția de Poliție mun. Chișinău al Inspectoratului General al Poliției, Petru Vicol, care a activat în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, în perioada 30 martie 2005 până la 12 august 2011 și de la 26 iunie 2018 până în prezent și deține funcția de subofițer șofer al Batalionului special de escortă și pază al Direcției de Poliție a mun. Chișinău al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, din momentul reangajării 26 iunie 2018 și până la nașterea copilului - xxxxx, confirmă un stagiul de cotizare de 10 luni și 15 zile.

Reclamanta a solicitat anularea răspunsului nr. S-1542/19; V-1498/19 din 29 iulie 2019, obligarea stabilirii și achitării indemnizației pentru creșterea copilului, în cuantum de 30 % din salariul soțului, realizat pe parcursul ultimelor 12 luni, până la producerea riscului asigurat - nașterea copilului, începând cu data de xxxxx, data expirării concediului de maternitate, până la atingerea vârstei de 3 ani a copilului, xxxxx.

Prin hotărârea din 02 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis acțiunea și a fost anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani nr. 2019/93/1/14567 din 22 mai 2019 și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S-1542/19;V-1498/19 din 29 iulie 2019. Casa Națională de Asigurări Sociale a fost obligată să emită actul administrativ individual favorabil, prin care să stabilească, să calculeze și să-i achite Lilei Vicol, indemnizația pentru creșterea copilului xxxxx, în cuantum de 30 % din salariul mediu al soțului Petru Vicol, realizat pe parcursul ultimilor 12 luni premergătoare lunii nașterii copilului, începând cu data expirării

concediului de maternitate și până la atingerea de către copil a vârstei de 3 ani (f.d.58-65).

La data de 21 iulie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 02 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea Liliei Vicol să fie respinsă (f.d.68).

La data de 27 iulie 2020, prin intermediul poștei electronice, Casei Naționale de Asigurări Sociale i-a fost notificată hotărârea motivată din 02 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.d. 67).

La data de 20 august 2020, prin intermediul poștei electronice, iar la 24 august 2020 pe suport de hârtie cu semnătura olografă, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea apelului (f.d.76-82).

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind în termen apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Prin decizia din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, împotriva hotărârii din 02 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.103-116).

Pentru a pronunța această decizie, Curtea de Apel Chișinău a menționat, că în conformitate cu art. 1 din Legea nr. 489 din 08 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, se distinge noțiunea de indemnizație pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, care reprezintă formă de sprijin bănesc ce se stabilește și se acordă prin sistemul public de asigurări sociale persoanei asigurate pentru creșterea copilului.

Conform art. 5 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, asigurații din sistemul public de asigurări sociale au dreptul la indemnizație pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani.

În corespundere cu art. 6 alineatele (2) și (7) din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, asigurații care au un stagiu total de cotizare de până la 3 ani beneficiază de dreptul la prestații de asigurări sociale dacă confirmă un stagiu de cotizare de cel puțin 9 luni în ultimele 24 de luni premergătoare datei producerii riscului asigurat sau datei nașterii copilului în cazul riscului asigurat creșterea copilului. Soția aflată la întreținerea soțului asigurat beneficiază de dreptul la indemnizație de maternitate în cazul în care soțul confirmă un stagiu de cotizare specificat la alin.(1), (2) sau (3). În cazul înregistrării căsătoriei după producerea riscului asigurat (concediul de maternitate), dreptul la indemnizație se stabilește pentru perioada de la data înregistrării căsătoriei până la data expirării concediului de maternitate.

Potrivit art.7 alin. (2) din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, baza de calcul a indemnizației de asigurări sociale prevăzute la art.5 alin.(1) lit.f) o constituie venitul mediu lunar asigurat realizat în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii nașterii copilului, venit din care au fost calculate contribuții individuale de asigurări sociale. Lunile calendaristice ale concediului prenatal se substituie cu același număr de luni calendaristice imediat premergătoare perioadei incluse în calcul.

În conformitate cu art. 18 alineatele (1)-(6) lit.a) din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, siguratul care se află în concediul pentru îngrijirea copilului până la

împlinirea vârstei de 3 ani la toate unitățile în care desfășoară activități are dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea copilului conform următoarelor opțiuni: de la data acordării concediului pentru îngrijirea copilului și până la data împlinirii vârstei de 3 ani a copilului; de la data acordării concediului pentru îngrijirea copilului și până la data împlinirii vârstei de 2 ani și 2 luni a copilului. Pentru perioada concediului pentru îngrijirea copilului după împlinirea vârstei de 2 ani și 2 luni și până la împlinirea vârstei de 3 ani a copilului, indemnizația lunară pentru creșterea copilului nu se acordă. În cazul în care data acordării concediului pentru îngrijirea copilului diferă de la unitate la alta, indemnizația se stabilește din data ultimei acordări a acestuia. Pentru unul și același copil se stabilește o singură indemnizație. Liber-profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției au dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea copilului conform opțiunilor prevăzute la alin.(1) din ziua următoare datei expirării concediului de maternitate, fără condiția aflării în concediul pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani. De indemnizație lunară pentru creșterea copilului beneficiază, la cerere, opțional: unul dintre părinți, bunelul, bunica, o altă rudă care se ocupă nemijlocit de îngrijirea copilului, precum și tutorele, dacă sînt persoane asigurate și îndeplinesc condițiile de realizare a stagiului de cotizare prevăzute la art.6 alin.(1) sau alin. (2). În cazul în care beneficiarul de indemnizație lunară pentru creșterea copilului se angajează, își reia activitatea de muncă sau se eliberează înainte de expirarea concediului pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani ori desfășoară activități în scopul obținerii de venit, indemnizația stabilită se suspendă, cu excepția cazului în care de aceasta beneficiază mama sau tatăl copilului, și se stabilește, la cerere, uneia dintre persoanele menționate la alin.(2) din prezentul articol, dacă întrunește condițiile prevăzute la art.6 alin (1) și alin. (2). Mama sau tata care, după acordarea concediului pentru îngrijirea copilului, își reia activitatea, se angajează, desfășoară activități în scopul obținerii de venit sau se eliberează înainte de expirarea concediului pentru îngrijirea copilului are dreptul la indemnizație lunară. În cazul copiilor gemeni, tripleți sau multipleți, de dreptul la indemnizație pentru creșterea copilului beneficiază, la cerere, opțional: concomitent ambii părinți sau concomitent două persoane asigurate menționate la alin.(2). Fiecare asigurat beneficiază de dreptul la indemnizație/ indemnizații pentru copilul/copiii de care îngrijește nemijlocit. Pentru unul și același copil se stabilește o singură indemnizație. Quantumul lunar al indemnizației pentru creșterea copilului constituie: 30% din baza de calcul stabilită la art.7 pentru fiecare copil, dar nu mai puțin decît quantumul indemnizației minime lunare pentru creșterea copilului a persoanei asigurate, determinate în modul stabilit de Guvern, în cazul solicitării opțiunii prevăzute la alin.(1) lit.a) din prezentul articol;

Potrivit art. 24 din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, calculul și plata indemnizațiilor de asigurări sociale se efectuează de organele abilitate, în conformitate cu legislația în vigoare.

Conform pct. 6 din Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitatea temporară de muncă și altor prestații de asigurări sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 108 din 03 februarie 2005, în cazul persoanei angajate în baza contractului individual de muncă pe o durată nedeterminată, dreptul la indemnizație pentru concediul medical început până la data concedierii, care continuă fără întrerupere și după concediere, se menține după concediere, dacă calitatea de asigurat este pierdută din motive ce nu i se pot imputa - art.86 alin.(1) lit.b), c), d), f), x) și y) din Codul muncii nr.154-XV din 28 martie 2003, fapt confirmat prin înscrierea din carnetul de muncă și declarația scrisă pe propria

răspundere, că nu este persoană asigurată -anexa nr.6 la prezentul Regulament. După concediere indemnizația se achită de unitatea din care persoana a fost concediată sau, în cazul lichidării acesteia, din contul bugetului de asigurări sociale de stat de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Conform pct. 50 din Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitatea temporară de muncă și altor prestații de asigurări sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 108 din 03 februarie 2005, actele pentru stabilirea indemnizației de maternitate se înaintează de către solicitantă sau de către soțul acesteia la structura teritorială de asigurări sociale de la locul de domiciliu sau la structura teritorială în deservirea căreia se află unitatea de la locul de lucru de bază, la alegere, unde ulterior urmează a fi solicitată indemnizația pentru creșterea/îngrijirea copilului.

Potrivit art. 40 alin. (6) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, concediul de maternitate, inclusiv pentru soția funcționarului public cu statut special aflată la întreținerea acestuia, concediul medical, concediul paternal, concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, concediul pentru îngrijirea copilului bolnav în vârstă de până la 10 ani și concediul pentru îngrijirea copilului în vârstă de până la 18 ani, care suferă de o maladie oncologică sau cu dizabilitate pentru afecțiuni intercurente, se acordă funcționarilor publici cu statut special conform dispozițiilor generale.

Conform art. 4 alin. (1) pct. 2 din Legea nr. 489 din 08 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, în sistemul public, sânt asigurate obligatoriu, prin efectul legii, militarii, care îndeplinesc serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ofițerii de protecție și colaboratorii organelor.

Instanța de apel a menționat, că în temeiul normelor de drept nominalizate, prima instanță întemeiat a considerat ca fiind neîntemeiate decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani nr. 2019/93/1/14567 din 22 mai 2019 și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S-1542/19;V-1498/19 din 29 iulie 2019 privind respingerea cererii Lilei Vicol în stabilirea și achitarea indemnizației pentru creșterea copilului, în cuantum de 30 % din salariul soțului, realizat pe parcursul ultimelor 12 luni, până la producerea riscului asigurat - nașterea copilului, începând cu data de xxxxx, data expirării concediului de maternitate până la atingerea vârstei de 3 ani a copilului - xxxxx, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil, prin care să stabilească, să calculeze și să-i achite Lilei Vicol, indemnizația pentru creșterea copilului xxxxx, în cuantum de 30 % din salariul mediu al soțului Petru Vicol, realizat pe parcursul ultimelor 12 luni premergătoare lunii nașterii copilului, începând cu data expirării concediului de maternitate și până la atingerea de către copil a vârstei de 3 ani.

Instanța de apel a relevat că în ședința de judecată s-a stabilit că, cadrul legal aplicabil speței confirmă, că soția Lilia Vicol, aflată la întreținerea soțului Petru Vicol, poate să beneficieze de indemnizația de îngrijire a copilului xxxxx, până la împlinirea vârstei de 3 ani, similar persoanei asigurate, în cuantumul reglementat expres la art. 7 din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, adică 30 % din salariul mediu al soțului. Iar, Casa Națională de Asigurări Sociale, nu poate condiționa achitarea indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la atingerea vârstei de 3 ani, prin depunerea cererii de către soțul Petru Vicol, asigurat din moment ce legea permite ca soțiile, care

se află la întreținerea soțului asigurat să beneficieze de respectivul drept. Or, neacordarea indemnizației pentru concediul de îngrijire a copilului minor în condițiile și cuantumul convenit potrivit legii, încalcă dreptul Liliei Vicol la proprietate garantată de art. 46 din Constituția Republicii Moldova, ceea ce constituie și o violare a prevederilor art. 6 al Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, dar și a art. 1 al Protocolului adițional la Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, coroborat cu art. 14 din Convenție.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiat argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că, Lilia Vicol, la momentul apariției riscului asigurat - nașterea copilului, la data de xxxxx, nu întrunea condițiile pentru stabilirea indemnizației pentru creșterea copilului ca persoană asigurată, neavând dreptul la acordarea indemnizației lunare pentru creșterea copilului soției aflate la întreținerea soțului, considerând că statutul de soție aflată la întreținerea soțului, acordă dreptul doar la indemnizația de maternitate.

La acest capitol, instanța de apel a reținut că, în conformitate cu art. 6 alin. (7) din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, soția aflată la întreținerea soțului asigurat, beneficiază de dreptul la indemnizație de maternitate în cazul în care soțul confirmă un stagiul de cotizare specificat la alin.(1), (2) sau (3). În cazul înregistrării căsătoriei după producerea riscului asigurat- concediul de maternitate, dreptul la indemnizație se stabilește pentru perioada de la data înregistrării căsătoriei până la data expirării concediului de maternitate. Or, potrivit certificatelor Direcției de Poliție mun. Chișinău nr. 34/206680 din 29 aprilie 2019 și nr. 152 din 30 mai 2019 se atestă că, Petru Vicol, în perioada 30 martie 2005 până la 12 august 2011 și de la 26 iunie 2018 până în prezent, deține funcția de subofiter șofer al Batalionului Special de Escortă și Pază al Direcției de Poliție a mun. Chișinău.

Astfel, instanța de apel a relevat că, Petru Vicol beneficiază de dreptul la prestații de asigurări sociale, întrucât confirmă un stagiul de cotizare de cel puțin 9 luni în ultimele 24 de luni premergătoare datei producerii riscului asigurat - datei nașterii copilului.

În acest context, instanța de apel a menționat că prima instanță întemeiat a reținut faptul că, Casa Națională de Asigurări Sociale este obligată să stabilească și să-i achite Liliei Vicol indemnizația pentru creșterea copilului în condițiile prevăzute de legislația muncii și Legea privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale. În caz contrar, respingerea acestei cerințe a reclamantei Liliei Vicol, va duce la încălcarea dreptului de proprietate al reclamantei asupra indemnizației solicitate, fapt ce ar încălca atât un drept constituțional, cât și ar contraveni practicii judiciare naționale și principiilor CtEDO.

La data de 03 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice și la 04 iunie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de respingere a cerințelor Liliei Vicol (f.d.119-121).

Iar, la data de 20 septembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului (f.d. 130-133).

În susținerea recursului recurenta a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată prin faptul, că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, probele fiind apreciate eronat.

Făcînd referire la art.124 alineatele (1) și (2) Codul muncii, articolele 5 și 18 din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, art.40 alin.(6) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, recurenta a menționat că din normele precitate rezultă, că soția colaboratorului polițistului de frontieră, care se află la întreținerea acestuia, beneficiază doar de indemnizația de maternitate, conform dispozițiilor generale, de la locul de serviciu al colaboratorului.

Totodată, recurenta a relevat că în legislația Republicii Moldova este definit și termenul de persoane neasigurate, care conform Hotărârii Guvernului nr. 1478 din 15 noiembrie 2002 cu privire la indemnizațiile adresate familiilor cu copii, indemnizațiile adresate familiilor cu copii se stabilesc, la cererea persoanei asigurate/neasigurate, cu respectarea următoarelor condiții: indemnizația unică la nașterea copilului; indemnizația lunară pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani - în cazul persoanelor asigurate și indemnizație lunară pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 2 ani - în cazul persoanelor neasigurate. Iar, pct. 7 alin. 8) aceeași Hotărâre prevede că, pentru persoana, care solicită indemnizație pentru creșterea/îngrijirea copilului, statutul persoanei asigurate sau neasigurate se determină la data nașterii copilului.

Recurenta a menționat că intimata Lilia Vicol, la momentul apariției riscului asigurat - nașterea copilului, la data de xxxx, nu întrunea condițiile pentru stabilirea indemnizației pentru creșterea copilului ca persoană asigurată. Or, legislația în vigoare nu prevede acordarea indemnizației lunare pentru creșterea copilului soției aflate la întreținerea soțului. Statutul de soție aflată la întreținerea soțului acordă dreptul doar la indemnizația de maternitate.

Recurenta a menționat că intimata Lilia Vicol, în calitate de soție aflată la întreținerea soțului, are dreptul la indemnizație de maternitate, iar la aprecierea dreptului soției aflate la întreținerea soțului de a beneficia de indemnizație pentru creșterea copilului, urmează a fi luată în considerare întreaga reglementare legislativă în acest domeniu și nu doar prevederile unei anumite legi, iar în caz de neconcordanță dintre acestea, urmează a fi aplicate regulile generale de interpretare a actelor normative.

Recurenta a remarcat că aprecierea probelor de către instanța de apel este arbitrară, fapt ce vine în contradicție cu prevederile legislației procedurale civile cât și cu dreptul la un proces echitabil.

Făcînd referire la Hotărârea nr. 18 din 22 mai 2017 a Curții Constituționale, recurenta a menționat că instanța de apel nu a exercitat un control judiciar complet în fapt și în drept, cu respectarea efectului devolutiv al apelului, asupra ceea ce a hotărât prima instanță, iar drept consecință a interpretat și a aplicat în mod eronat normele de drept material și procedural pertinente speței, fapt ce a succedat adoptarea unei soluții nemotivate.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 26 mai 2021.

La data de 03 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice și la 04 iunie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de respingere a cerințelor Liliei Vicol (f.d.119-121).

Decizia motivată din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 07 septembrie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr. DS8003376598AS, anexat la materialele cauzei (f.d.128).

La data de 20 septembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului (f.d. 130-133).

Astfel, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

La data de 24 septembrie 2021, în adresa intimă Liliei Vicol, a fost expediată copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d.136).

Deși la data de 29 septembrie 2021 intimata Lilia Vicol a recepționat copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr.DS8005413625AS, anexat la materialele cauzei (f.d.138), aceasta nu și-a valorificat dreptul său procedural și nu a depus referință la recursul Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument

rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Nina Vascan